

Suur-Espoonlahden kouluverkon kehittämisen ratkaisuna Laurinlahden koulun säilyttäminen

Kasvavan kaupungin kouluverkko on jatkuvien kehityspaineiden alaisena. Espoonlahden ja Laurinlahden asukkaille järjestettiin tilaisuus, jossa esiteltiin kolme vaihtoehtoista ratkaisumallia nykyisen kouluverkon kehittämiseksi. Keskeisinä kehityspaineita aiheuttavina tekijöinä esiteltiin Soukan koulun eteläpuolelle kaavoitettua lisäasumista, Laurinlahden koulun sijaintia sekä Läntisen Espoon liian vähäisiä lukiopaikkoja.

Tässä Laurinlahden koulun johtokunnan kannanotossa esitämme kolme perustelua, miksi Laurinlahden koulu on tarpeen säilyttää nykyisellä tontilla:

1. Espoonlahden väestömäärän ennustetaan kasvavan metroaseman myötä
2. Kiviruukki sopivin läntisen Espoon lukiopaikka
3. Laurinlahden koululla on keskeinen sijainti sekä hyvä ja turvallinen ilmapiiri

Suur-Espoonlahden lisärakentaminen ja väestörakenteen kehitys lisää Laurinlahden koulun tarpeellisuutta

Espoon kaupungin arvioiden mukaan vuoteen 2050 Espoonlahden (+9 000), Kivenlahden (+15 000) ja Soukan (+6 000) asukasmäärät kasvavat noin 30 000 asukkaalla. Vuoteen 2030 mennessä Suur-Espoonlahden väestömäärän ennustetaan kasvavan 18 prosenttia, kun koko Espoon väestönkasvun ennuste on 13 prosenttia.

Espoonlahdessa on käynnistynyt useita kerrostalohankkeita mm. Espoonlahdenkadun varrelle ja Maininginpuiston yhteyteen. Pelkästään vanhan Pikkulaivan kauppakeskuksen tontille rakennetaan suurkortteli noin 2 000 asukkaalle. Myös Ristiniementien varrelle on rakennettu ja rakennetaan uusia kerrostaloja. Alueelle tehdyn kehittämissuunnitelman mukaisesti Espoonlahteen sijoittuu myös uutta työpaikkarakentamista Länsiväylän molemmille puolille. Vuonna 2019 toteutetun Meidän Espoonlahti ja Kivenlahti -asukaskyselyssä vastaajat merkitsivät alueen tärkeitä paikkoja. Näitä olivat terveysasemien ja muiden terveyspalveluiden lisäksi alueen koulut. (*Meidän Espoonlahti ja Kivenlahti -asukaskyselyn tuloksia 2019*)

Espoon kaupungin nettisivujen mukaan Kiviruukki tulee olemaan keskeinen osa Kivenlahtea. Alueelle on tulossa paljon uutta asuntorakentamista, uusia palveluja sekä tilaa tuhansille uusille työpaikoille. Kiviruukista on tavoitteena kehittää kaupunkimainen asuin-, opiskelu- ja työpaikka-alue. Myös Omnia suunnittelee Kiviruukkiin uutta kampusta. Kiviruukin osayleiskaava tähtää vuoteen 2040. Alueelle arvioidaan tulevan noin 9 000 asukasta ja 3 000 uutta työpaikkaa.

Suur-Espoonlahden alueeseen kuuluvassa Soukassa täydennysrakentaminen painottuu ensin tulevan metroaseman ympäristöön, myöhemmin myös Yläkartanontielle ja Alakartanontielle. Koteja rakennetaan noin tuhannelle ihmiselle. Tavoitteena on kasvattaa Soukan asukaslukua noin 6 000 ihmisellä vuoteen 2050 mennessä. Väestömäärän kasvun vuoksi kaupunki varautuu 3–4 päiväkodin ja yhden yhtenäiskoulun rakentamiseen. (*Espoon kaupunki. Soukan täydennysrakentamisen visio ja yleissuunnitelma 19.4.2018*)

Laurinlahden koulun siirtoa lähemmäs Soukkaa perustellaan Soukan väestönkasvulla, vaikka se on vain murto-osa Espoonlahden ja Kivenlahden väestönkasvusta, jota Laurinlahden koulun nykyinen sijainti palvelee.

Nähdäksemme Soukan väestönkasvu on vasta pitkän aikavälin ennuste. Lyhyen aikavälin kasvua voitaisiin mahdollisesti tasoittaa Kaitaan koulun hyödyntämisellä, kun lukio muuttaa Matinkylään vuonna 2024. (*Espoon kaupunki*) Uudet metroasemat palvelevat hyvin niin koululaisia kuin opettajia.

Espoon kaupunki on esityksessään 27.1.2017 ilmoittanut perusopetuksen oppilasmäärien muutoksen olevan väestöennusteessa vuosina 2016–2021 +5,3 prosenttia ja vuosina 2016–2026 +5,4 prosenttia. Näissä ennusteissa ei kuitenkaan näy vielä metrorataan liittyvä asuntorakentaminen tai se konkretisoituu vasta myöhemmin

Kiviruukki on keskeisellä paikalla palvelemaan Suur-Espoonlahden ja Suur-Kaukalahden lukiolaisia

Viimeisimmän väestöennusteen mukaan lukioikäisten määrä kasvaa vuodesta 2020 vuoteen 2028 Suur-Espoonlahdessa 341:llä ja Suur-Kaukalahdessa 160:llä nuorella. Koska lukiopaikkoja varataan tällä hetkellä 66 prosentille peruskoulun päättävästä ikäluokasta, voidaan lukiolaisten määrän ennakoita kasvavan Suur-Espoonlahdessa noin 225:llä ja Suur-Kaukalahdessa noin 106 opiskelijalla.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan pöytäkirjassa 16.02.2021 todetaan, että lautakunta on tehnyt valmisteluhotuksen Espoonlahden peruskoulu- ja lukiotarpeista. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta edellyttää, että Kiviruukkiin varataan riittävästi Y-tontteja varhaiskasvatukseen, peruskoulun ja lukion käyttöön. Samassa pöytäkirjassa todetaan myös, että valtuuston joulukuussa 2020 hyväksymä investointiohjelma vuosille 2021–2030 ei sisällä lukiokoulutuksen paikkamäärää läntisessä Espoossa nostavia investointeja.

Eri lähteisiin perehtymisen jälkeen mielestämme olisi järkevää rakentaa Kiviruukkiin Omnian suunnittelema kampukselle myös uusi Kestävä Espoo -ohjelman mukainen lukio, joka palvelisi sekä Suur-Espoonlahtea että Suur-Kauklahtea. Suurikokoisen lukion olisi hyvä sijaita maantieteellisesti kaupungin keskivaiheilla reuna-alueen sijasta, jotta koulumatkat pysyisivät kohtuullisina. Kampus kattavine oheispalveluineen ja -toimintoineen voisi olla houkutteleva vaihtoehto sekä lukio-opiskelijalle että opetushenkilöstölle.

Laurinlahden koulu tarjoaa turvallisen kouluympäristön laajan alueen alakouluikäisille

Tietojemme mukaan Laurinlahden koulun peruskorjaus tai uudelleenrakentaminen mainitaan ainakin kahdessa eri Espoon kaupungin esityksessä: 27.1.2017 todetaan kaupungin investointiohjelman mukainen Laurinlahden koulun peruskorjaus ajanjaksolla 1/2024 – 6/2025. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan 16.2.2021 päivätyssä pöytäkirjassa todetaan, että Laurinlahden koulun hanke alkaa vuonna 2023; parhaillaan tutkitaan, toteutetaanko hanke peruskorjauksena vai uudisrakennuksena. Samalla tutkitaan laajennustarve ja sen toteuttamismahdollisuudet.

Maantieteellisesti tarkastellen Laurinlahden koulu sijaitsee Laurinlahden reuna-alueella kuitenkin aluetta rajaavien vilkasliikenteisten katujen sisäpuolella. Koulun pääsee alueella kävellen kävelyteitä pitkin ja tarvittaessa bussilla. Koulun lähiympäristössä on useita päiväkoteja, esiopetus ja kaupungin puistoja. Siirtymä varhaiskasvatuksesta koulumaailmaan tapahtuu usein tutussa ympäristössä. Mielestämme tämä tuo tarvittavaa turvallisuudentunnetta lapsille ja heidän vanhemmilleen. Päiväkodit ja asuinalueella sijaitseva koulu on myös usein asunnon valintaan vahvasti vaikuttava tekijä.

Juha Nurmen esityksessä 3.5.2022 näytetty karttakuva alueen peruskouluista ja lukioista osoittaa selkeästi, kuinka suurta pääasiassa lapsiperheistä koostuvaa asuinalueella Laurinlahden koulu tällä hetkellä palvelee. Laurinlahden koulu on erittäin hyvin saavutettavissa myös Kivenlahden itäosan lapsille, jos Mainingin ja Meritorin koulut täyttyvät. Jos koulun toiminta lopetetaan, Laurinlahden alueen lasten koulumatka pitenee huomattavasti. Tämä tuo turvattomuutta pienille alakoululaisille, heidän vanhemmilleen sekä lisätä autoliikennettä entisestään vanhempien kuljettaessa lapsia kouluun.

Laurinlahden koulun kulttuuri on tutkitusti viihtyisä niin oppilaille kuin opettajillekin

Laurinlahden koulussa järjestetään vuosittain oppilas- ja joka toinen vuosi huoltajakyselyitä. Kyselyjen tulokset ovat vuodesta toiseen kiitettäviä. Erityisesti oppilaat, lapset, kokevat koulun turvalliseksi ja kiusaamista esiintyy vähän.

Vaikka isoissa kouluissa lapset voivat tottua erilaisuuteen, on kuitenkin varsin kiistanonta, että kiusaamisen seuraaminen on vaikeampaa. Pienemmissä lähikouluissa lapset harvoin jäävät yksin tai irralleen niin, ettei esimerkiksi tieto kulkisi opettajien välillä tehokkaasti. Ymmärrämme, että koulun kulttuurilla on suuri merkitys asiassa mutta suuri määrä niin oppilaita ja opettajia voi aiheuttaa haasteita kommunikaatiolle. Laurinlahden koulussa on vakaa virkarakenne. Opetushenkilöstö kokee työpaikan mielekkääksi ja he arvostavat pysyvyyttä ja koulussa vallitsevaa kulttuuria, joka on rakentunut vuosien yhteistyön tuloksena. Koululla on hyvä maine vanhempien keskuudessa ja kuten aiemminkin todettiin, koululla on merkitystä asuinpaikan valintaa tehtäessä.

Laurinlahden koulussa toimii iltapäiväkerho, johon kaikki halukkaat ykkös- ja kakkosluokkien lapset ovat mahtuneet. Koulun tiloja käytetään myös muuhun harrastustoimintaan. Koulussa toimii lisäksi aktiivinen Laurinlahden Koti ja Koulu ry, jonka tavoitteena on edistää oppilaiden, vanhempien ja koulun välistä yhteistyötä sekä tukea koteja ja koulua niiden pyrkimyksessä luoda lapsille hyvä oppimis- ja kasvuympäristö.

Erillinen alakoulu on turvallisin ympäristö aloittaa koulutaival

Koemme ala- ja yläkoulun yhdistämisen osin haastavaksi lasten ja nuorten elämäntilanteiden erilaisuuden kannalta. Muutos varhaiskasvatuksesta ja eskarista kouluun on suuri pienen alakoululaisen elämässä. Yläkoulun alkaminen osuu lapsen elämässä haasteelliseen kehitysvaiheeseen, alkavaan murrosikään. Murrosikäisen lapsen elämään voi liittyä esimerkiksi tupakointiin ja alkoholinkäyttöön liittyviä haasteita, joille alakoululaisten ei mielestämme ainakaan koulussa tarvitse vielä altistua. Mielestämme lapsuuden tulisi jatkua mahdollisimman pitkään – turvallinen arki on tärkeää kaikille lapsille.

Vaikka Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman tavoitteena voi olla rakentaa suuria yhtenäiskouluja (*Espoon kaupunki*), arki niissä ei aina ole ongelmatonta. Asukaskuulemisessa mainittiin yhtenä isojen koulujen hyvinä puolina esimerkiksi valinnaiskursseiden laajuus. Toteutuuko tämä kuitenkin arjessa niin kuin paperilla. Eri yhteyksissä on tullut esille, etteivät suurissa kouluissa opiskelevat lapset ja nuoret esimerkiksi mahdu toivomilleen valinnaiskursseille vaan joutuvat muille kursseille.

Investointien kohdistaminen Laurinlahden koulun kehittämiseen järkevää

Juha Nurmen esityksessä 3.5.2022 todettiin, että Laurinlahden koulun tilat eivät olisi toiminnallisesti hyvät yhdessä entisen Merisaappaan koulun kanssa. Tämä pitää varmasti osin paikkansa. Nykyiset vaatimukset ja toiminnallisuuteen liittyvät toiveet koulurakennuksissa ovat hyvin erilaisia kuin vuosia sitten. Laurinlahden koulussa on kuitenkin ansiokkaita tiloja esimerkiksi sisä- ja ulkoliikuntaan ja puukäsitöihin. Vaihtoehtoisissa esitettyyn Espoonlahden kouluun ja Rehtorintien kiinteistöön liittyy myös haasteita ja muutostarpeita, jotta arjesta näissä koulurakennuksissa tulisi toimivaa ja tarpeenmukaista.

Johtopäätökset

Länsimetron jatke muuttaa väestörakennetta ja siksi myös koulujen tilatarpeita. On erittäin tärkeää, että mitoitukset ennakoidaan hyvin. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta Pöytäkirja 16.02.2021/Pykälä 25 mukaisesti Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on tehnyt valmistelukehotuksen, jossa edellytetään, että sivistystoimi paremmin ennakoi voimakkaasti kasvavan Espoonlahden peruskoulujen ja lukioiden tilatarpeet. Vuonna 2019 lautakunta joutui siirtämään Espoon yhteislyseon lukion Kaukalahdesta Keraan, koska lukion tilat tarvittiin peruskoulun käyttöön. Päätös johti siihen, että koko läntinen Espoo Kaukalahdesta Kivenlahteen, jäi ilman lukiota. Lisäksi lautakunnalle annetun selvityksen perusteella vasta kymmenen vuotta vanha Vanttilan koulu oli osoittautunut alimitoitetuksi. Koulun yhteyteen suunniteltiin siirtokelpoisia tiloja, jotta alueen lapsille voidaan järjestää opetus omalla asuinalueella.

Samassa pöytäkirjassa todetaan myös, että tiivistyvillä kaupunkialueilla tonttivarannossa on lähdetty siitä, että pyritään selvittämään nykyisten koulujen mahdollisuudet laajentua omalla tontillaan. Edelleen mainittiin myös kouluverkon kasvattamisen tutkiminen etupainotteisesti mahdollisen kaavamuutoksen ja toimivan kouluverkon näkökulmasta. Tässä yhteydessä mainittiin myös Soukan ja Espoonlahden koulut toisin kuin Juha Nurmen esityksessä 3.5.2022.

Asukastilaisuudessa 3.5.2022 hyvin monessa kommentissa nostettiin esille huoli Suur-Espoonlahden tulevaisuuden näkymien kokonaisvaltaisen arvioinnin puutteellisuudesta. Jaamme tämän huolen. Edellä mainittu Espoon yhteislyseon siirto ja Vanttilan koulun alimitoitus ovat ikäviä esimerkkejä.

Mielestämme Laurinlahden koulun tulee pysyä nykyisellä tontilla, ja koulu joko peruskorjataan tai sen paikalle rakennetaan uusi laajennettu rakennus, kuten eri opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan pöytäkirjoista on luettavissa ja valtuuston investointiohjelmassa on päätetty.

Toivomme ja odotamme tässä aktiivisuutta ja etupainotteisuutta mm. mainitun kaavoituksen suhteen.

Edellä esitettyjen Suur-Espoonlahden sekä sen kaupunginosien väestöennusteiden mukaisesti on vaikea ymmärtää, miksi Meritorin ja Mainingin koulujen läheisyys olisi haastava tilanne Laurinlahden koulun suhteen. Niin Espoonlahden, Kivenlahden kuin Laurinlahden alueille jo rakennetut tai rakenteille olevat asuinrakennukset ja -korttelit takaavat sen, että oppilaiden määrä alueilla ei ole vähenemässä. Mielestämme Laurinlahden koulun lopettaminen tai siirtäminen Espoonlahden koulun yhteyteen on Laurinlahden alueen lapsille ja lasten vanhemmille suurempi haaste kuin riittävä määrä kouluja alueella.

Lähikouluissa on kyse myös arvoista ja siitä, millilaisen kuvan suurykouluja ihannoiva kaupunki itsestään antaa. Kuinka moni kunnallispoliitikko olisi valmis laittamaan oman lapsensa suurykouluun? Miten houkutella veronmaksajia alueille, joilla kouluja lakkautetaan? Miten tällaiset päätökset vaikuttavat esimerkiksi uusien asuinrakennusten myyntiin? Viime vuodet ovat opettaneet meidät ajattelemaan myös infektioidenhallintaa, infektioiden vaikutusta ja leviämistä suurissa ryhmissä sekä etäopetusta.

Soukan koulun riittävyyden tai riittämättömyyden tilannetta olisi syytä arvioida, kun alueelle on rakenteilla uusia asuinrakennuksia. Onko Soukan koulun laajentaminen mahdollista oikea-aikaisella kaavamutoksen hakemisella, kuten Espoon kaupunki on todennut Soukan täydennysrakentamisen visio ja yleissuunnitelmassa 19.4.2018.

Mielestämme Espoonlahden kouluverkon kehittämisen ratkaisu on hybridimalli vaihtoehtoista 1 ja 3 – Laurinlahden koulu peruskorjataan tai uudisrakennetaan kolmisarjaiseksi alakouluksi, jossa on lisäksi yksi luokkasarja erityisopetusta. Laurinlahden koulua tarvitaan tuottamaan opiskelupaikkoja jo valmiille tai valmistumassa olevalle uudelle rakennuskannalle Espoonlahdessa ja Laurinlahdessa.

Espoonlahden koulun tilanne selkiytyy, kun päätös Suur-Espoonlahden ja Suur-Kaukalahden lukioista tehdään. Tämän jälkeen, ja kun mahdolliset rakennustyöt Soukassa alkavat, päätös Soukan koulun laajentumisesta tai luokka-asteiden siirtämisestä Espoonlahden tai Laurinlahden kouluun syntyy luontevasti.

Väestönkasvun tuomien positiivisten haasteiden lisäksi olemme eläneet läpi koronapandemian ja nyt Ukrainan sodan. Koemme vahvasti, että lapset ja lapsiperheet tarvitsevat pysyvyyttä, turvallista arkea ja toivoa tulevaisuudesta. Pidetyt ja turvalliseksi koetun koulun lopettaminen ei siksikään ole kestävä ratkaisu.

Laurinlahden koulun johtokunnan puolesta
Espoossa 19.5.2022

Mikko Välimäki
puheenjohtaja